

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 1 червня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме

- По Україні близько 647 600 споживачів не мали електропостачання, 166 600 споживачів перебували без газопостачання.
- У Зоні відчуження розпочалася робота експертної місії МАГАТЕ, спрямована на забезпечення належної ядерної та радіаційної безпеки на ЧАЕС (підтримка радіаційного захисту, верифікація та безпека поводження з радіоактивними відходами, відновлення роботи автоматичної системи радіаційного моніторингу).
- “Енергоатом” отримав 1,5 млрд грн кредиту від “Укргазбанку” на закупівлі ядерного палива Westinghouse у 2022 році. Компанія офіційно ввела в роботу гідроагрегат №3 Ташлицької ГАЕС, що збільшує маневрений ресурс та можливості балансування енергосистеми (фактично, це підтвердило наше припущення кількома днями раніше).
- Президент України Володимир Зеленський привітав схвалення шостого пакету санкцій ЄС, що включає ембарго на імпорт нафти та нафтопродуктів. Попри відстрочку в запровадженні, ці обмеження стратегічно залишають РФ на узбіччі сучасної економіки, вважає Зеленський.
- Уряд запровадив нове короткострокове ПСО на ринку газу. З 1 червня до 31 липня 2022 року “Нафтогаз Трейдинг” продаватиме газ виробникам теплової енергії в обсягах, необхідних для надання послуг з гарячого водопостачання, за ціною 7420 грн/тис. куб. м (з ПДВ). До ціни додаватимуть тариф на послуги транспортування та коефіцієнт, який застосовується при замовленні потужності на добу наперед.

- **Кабмін також скасував на період воєнного стану конкурсний відбір керівників, голів виконавчих органів та членів наглядових рад компаній державного сектору економіки.** Призначення на посаду здійснюватимуть після погодження кандидатур Кабміном.
- **НКРЕКП схвалено проєкт Ліцензійних умов для діяльності зі зберігання енергії, затверджено план розвитку ГТС України на наступні 10 років** (з очікуваним обсягом фінансування 42,632 млрд грн, без ПДВ), зменшено мінімальне цінове обмеження на ВДР зі 110% до 102% від ціни РДН (без ПДВ), відновлення розслідування щодо дій окремих учасників ринку електроенергії.
- **Державне бюро розслідувань повідомило про арешт майна, рахунків та корпоративних прав групи компаній російської “Татнефть”,** у т.ч. нафтобази, заправні станції, нежитлові будівлі, земельні ділянки та 118 бензовозів і автомобілів.

Ядерна та радіаційна безпека

Після відмови від подальшої закупівлі російського ядерного палива “ТВЕЛ”, “Енергоатом” отримав кредит у 1,5 млрд грн від державного “Укргазбанку” для [закупівлі](#) палива виробництва Westinghouse у 2022 році.

Зона відчуження ЧАЕС

У Зоні відчуження розпочалася робота експертної місії МАГАТЕ, спрямована на [забезпечення](#) належної ядерної та радіаційної безпеки на ЧАЕС, зокрема підтримку радіаційного захисту, верифікацію та безпеку поведження з радіоактивними відходами, відновлення повноцінної роботи автоматичної системи радіаційного моніторингу у Зоні відчуження та ін.

Тим часом, у Зоні відчуження ведуться роботи по [гасінню](#) лісової підстилки та окремих осередків займання в Дитятківському, Опачицькому та Котовському лісництвах загальною площею близько 350 га. За повідомленням Державного агентства з управління Зоною відчуження, загрози розповсюдження вогню немає, а радіаційна ситуація знаходиться під контролем. Також здійснюється постійне патрулювання території на ділянках, де немає загрози вибухів.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Україна продовжувала [здійснювати](#) комерційний експорт електроенергії до Польщі по лінії “Добротвірська ТЕС-Замость” рівним графіком в обсязі 210 МВт щогодинно. При цьому, експорт до Молдови станом на 1 червня [припинено](#), незважаючи на розподілену пропускну спроможність на червень на [місячному](#) аукціоні (420 МВт) та [щоденних](#) аукціонах (до 180 МВт). Також між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

Тим часом, міністр клімату та навколишнього середовища Польщі Анна Москва [заявила](#), що експорт електроенергії з України підтримає енергетичну стабільність Польщі і дозволить скористатися можливостями синхронізації з ENTSO-E.

Водночас, продовжується співпраця “Укренерго” з польським оператором системи передачі PSE щодо забезпечення повної інтеграції України до європейського ринку електроенергії. Також сторони працюють над проектом [відновлення](#) високовольтної лінії 750 кВ ХАЕС-Жешув, яка в подальшому може забезпечити експорт до 1000 МВт.

За словами т.в.о. президента “Енергоатому” Петра Котіна, компанія [ввела в роботу](#) гідроагрегат №3 Ташлицької ГАЕС, яка є частиною Південноукраїнського енергокомплексу. Це підтверджує наше припущення, висловлене в огляді кількома днями раніше. 31 травня гідроагрегат потужністю 150 МВт у генераторному режимі підключено до енергосистеми, що збільшує її маневрений ресурс та покращує можливості балансування.

У рамках [відновлення](#) “Укренерго” пошкодженої енергетичної інфраструктури введено в роботу повітряну лінію 330 кВ у південно-східному регіоні України. Загалом під час ремонтів було оглянуто понад 40 км траси лінії, встановлено 8 нових розпірок, ліквідовано 5 розривів кабелів. Ще на трьох лініях 330 кВ у східному та центральному регіонах проводяться ремонтні роботи (ліквідовуються пошкодження проводу, встановлюються нові залізобетонні опори) й продовжується огляд дальніх ділянок разом з фахівцями ДСНС. Також тривають роботи по відновленню високовольтної частини інфраструктури класу напруги 750 кВ. На підстанції змонтовано вимикач, на лінії одночасно працюють 9 бригад – ліквідуються пориви та провисання кабелю.

Функціонування ринку електроенергії

Ринок “на добу наперед” (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії незначно [скоротилась](#) і на 1 червня становила 2281,5 грн/МВт·год (-1,2% до попереднього дня). Натомість, біржові ціни на ринках країн Східної Європи синхронно зросли, що призвело до збільшення їх [розриву](#) відносно України. Ціни у Румунії, Словаччині та Угорщині практично зрівнялися і приблизно в 3,2 рази перевищують ціновий індекс Base РДН України, тоді як ціновий спред з ринком Польщі є традиційно меншим і становить 2,6 рази.

Загальний обсяг торгівлі [зріс](#) більш ніж удвічі – до 24,1 тис. МВт·год (+141,6% до попереднього дня). Водночас, пропозиція на РДН також відчутно збільшилась – до 108 тис. МВт·год (+45,4%), що призвело до зниження профіцитності ринку: розрив із обсягом заявок на купівлю упав з 7,4 до 4,5 разів. При цьому, [структура купівлі](#) зазнала помітних зрушень: основну частину займали постачальники – 77,6%, 22,2% належало операторам мереж, решта 0,2% – виробникам і трейдерам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР помірно [знизилась](#) і на 31 травня становила 2683,25 грн/МВт·год (-5,8% до попереднього дня). При цьому, загальний обсяг торгівлі, після дводенного істотного зростання, продемонстрував аномальний стрибок і сягнув 2 тис. МВт·год (+474,2% до попереднього дня). Пропозиція також помітно зросла – до 42,8 тис. МВт·год (+23,3%), разом з тим профіцитність ВДР значно скоротилась – розрив із обсягом заявок на купівлю упав з 99 до 21 разу. У [структурі купівлі](#) 100% належало постачальникам.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 31 травня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими 736 населених пунктів, загалом близько 647 600 споживачів, протягом доби відновлено постачання для близько 35 000 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, 356 600 споживачів залишались знеструмленими та для 8 300 споживачів відновлено постачання. За [інформацією](#) ДТЕК, найскладнішими напрямками в регіоні залишаються Слов'янський, Авдіївський, Мар'їнський, Торецький, Бахмутський та Великоновосілківський, де через обстріли постійної шкоди зазнають обладнання та лінії електропередачі;
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишались без електропостачання. За [словами](#) голови ОВА Сергія Гайдая, лінія фронту проходить у Северодонецьку, у місті повністю зруйнована критична інфраструктура, електроенергія відсутня;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, 74 900 споживачів залишались знеструмленими та для 15 000 споживачів відновлено постачання;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) "Запоріжжяобленерго" станом на 07:00 1 червня, без електропостачання залишались 37 041 споживачів у 87 населених пунктах. Протягом доби фахівцями ОСР відновлено постачання для 2 316 споживачів (1 663 у Токмацькому районі, 612 у Запорізькому та 41 у м. Запоріжжя). Через бойові дії було знеструмлено 12 414 споживачів Оріхівських електромереж та 2 абоненти у м. Запоріжжя;
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 1 червня частково або повністю пошкоджено 364 об'єктів електропостачання, знеструмленими залишалися 89 населених пунктів (з них 3 частково) Баштанського та Миколаївського районів. За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 31 травня у регіоні відновлено електропостачання для 150 споживачів;
- в **Одеській області**, за [інформацією](#) "ДТЕК Одеські електромережі", протягом травня відновлено електропостачання для 24 086 родин у 40 населених пунктах, найбільше – у Болградському районі;
- у **Херсонській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, було відновлено енергопостачання для 3 800 споживачів;
- у **Дніпропетровській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 31 травня відновлено електропостачання для 450 споживачів. За [інформацією](#) голови ОВА, військові рф обстріляли з артилерії та мінометів Зеленодольську громаду Дніпропетровщини, пошкодивши лінію електропередачі, на місці тривали ремонтні роботи;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 1 червня, 1 195 споживачів у 2 населених пунктах не отримували послугу з постачання електроенергії;
- у **Київській області**, за [даними](#) ДСНС, протягом доби фахівцями обстежено на наявність вибухонебезпечних предметів 4 500 км ліній електропередачі та [повітряні лінії](#) "ЧАЕС-Лісова" та "ЧАЕС-Славутич" напругою 330 кВ; станом на 31 травня загалом обстежено 1 019 км ЛЕП у регіоні;
- у **Житомирській області** з метою підтримки та забезпечення оборони фахівцями "Житомиробленерго" [збудовано](#) трансформаторну підстанцію 10/0,4 кВ та повітряну лінію електропередачі на одному з польових місць розташування українських військових;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Сумській області** була відсутня на час підготовки огляду.

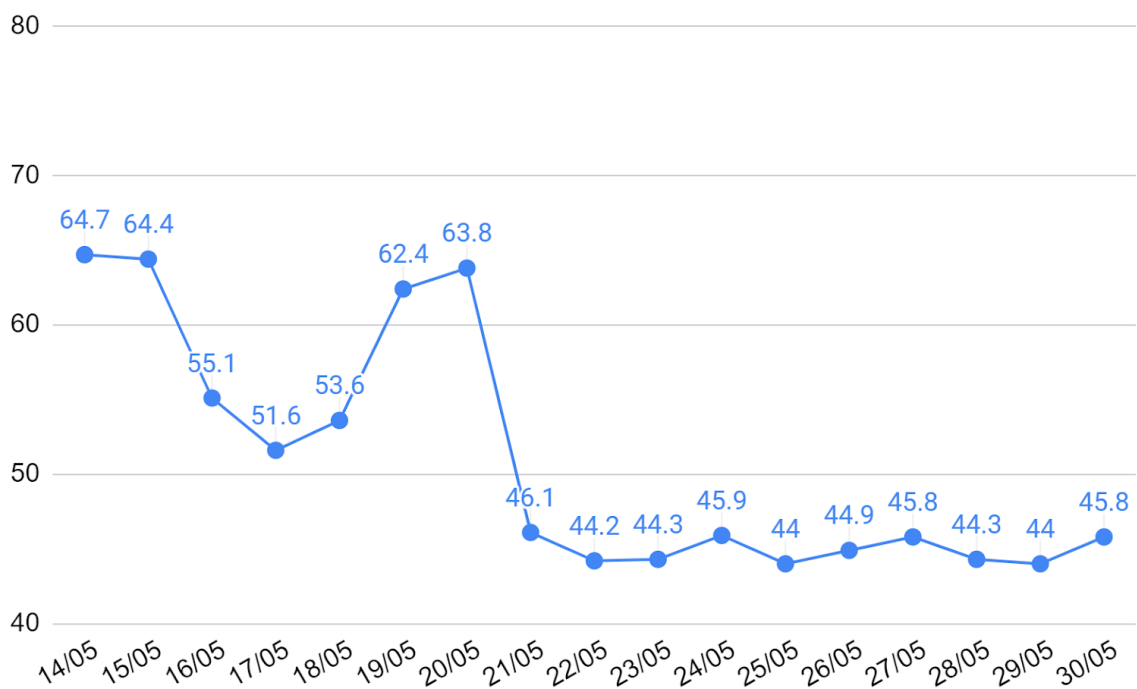
Сектор газу

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України станом на 30 травня зріс на 1,8 млн куб. м у порівнянні з попередньою добою і становив 45,8 млн куб. м. Ці обсяги становлять лише 42% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з ЄС здійснювався через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") обсягом 0,5 млн куб. м. Разом з тим, ці обсяги можуть становити транзит з Польщі до Угорщини через Україну, оскільки за добу 29 травня через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") з української ГТС вийшов майже аналогічний обсяг газу – 0,6 млн куб.

Транзит російського газу через територію України (на точках з'єднання "Сохранівка" та "Суджа"), млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Чернігівській, Миколаївській та Харківській областях**. За [даними](#) Кабінету Міністрів, станом на 31 травня без газопостачання залишалися близько 166 600 споживачів. Розподіл газу відновлено 1 500 абонентам.

В **Донецькій області** про зміни в ситуації з розподілом газу не повідомлялось, регіон фактично позбавлений газопостачання, ремонтні роботи неможливі через активні бойові дії.

У **Луганській області** газопостачання відсутнє, за [повідомленнями](#) голови місцевої ОВА Сергія Гайдая, критична інфраструктура регіону зруйнована на 90%.

У **Запорізькій області** станом на ранок 1 червня [відключено](#) 75 913 споживачів у 94 населених пунктах. Минулої доби внаслідок обстрілу пошкоджено газопроводи низького тиску у місті Оріхів, без газопостачання залишилися 43 споживача. Разом з тим, протягом минулої доби у місті Оріхів усунуто завдані раніше того ж дня внаслідок обстрілів пошкодження розподільних газопроводів низького тиску.

У **Херсонській області** [станом на 12:00 1 червня](#) про значні зміни в газопостачанні в порівнянні [з минулою добою](#) не повідомлялось - повністю без газопостачання залишалася 1 громада (Високопільська) та частково – 3 (Великоолександрівська, Нововоронцовська, Станіславська). У 4 громадах (Тягинська, Горностаївська, Великолепетиська, Рубанівська), що користуються зрідженим газом, запаси на мінімумі, ще у одній (Новорайська) газ у балонах закінчився.

У **Миколаївській області** станом на 1 червня ситуація з газопостачанням погіршилась – за час війни було [зруйновано або пошкоджено](#) 300 об'єктів газової інфраструктури (+56 в порівнянні з минулою добою), без газопостачання залишалися 5 498 абонентів (+1 105).

Оперативна інформація про ситуацію з газопостачанням в **Чернігівській, Сумській та Харківській областях** була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Президент України Володимир Зеленський у [відеозверненні](#) заявив, що схвалені на саміті ЄС обмеження імпорту нафти з росії, навіть попри відстрочку в запровадженні, стратегічно залишають рф на узбіччі сучасної економіки. Він зазначив, що з такою агресивною політикою та курсом на ізоляцію від цивілізованого світу росія не зможе адаптуватися. Зеленський висловив вдячність усім, хто працював для досягнення цього рішення, водночас висловив очікування швидких дій для відключення “Сбербанку” від SWIFT, припинення мовлення російських каналів у Європі та нових персональних санкцій. Крім того, президент [закликав](#) українців лобювати на всіх рівнях постачання Україні зброї і наголосив, що цей наратив має зберігатися постійно.

Кабінет Міністрів [затвердив](#) постанову про покладення спеціальних обов'язків (ПСО) для забезпечення газом виробників теплової енергії. Відповідно до [документа](#), з 1 червня до 31 липня 2022 року “Нафтогаз Трейдинг” реалізуватиме виробникам теплової енергії природний газ в обсягах, необхідних для надання послуг з гарячого водопостачання, за ціною 7420 грн за тис. куб. м (з ПДВ). До ціни додаватимуть тариф на послуги транспортування та коефіцієнт, який застосовується при замовленні потужності на добу наперед.

За [інформацією](#) представника Кабміну у Верховній Раді Тараса Мельничука, уряд також скасував на період воєнного стану конкурсний відбір керівників, голів виконавчих органів та членів наглядових рад суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Відтепер призначення на посаду здійснюватимуть після погодження кандидатур Кабміном без проведення конкурсного відбору на строк воєнного стану та трьох місяців після його припинення.

В рамках засідання 31 травня НКРЕКП [прийняла](#) низку рішень, зокрема:

- [схвалено](#) і оприлюднено для зауважень проект Ліцензійних умов для діяльності зі зберігання енергії, який зобов'язує до ліцензування установки сумарною встановленою потужністю 150 кВт і вище та ємністю накопичувача

електричної енергії 150 тис. кВт·год і вище; не потребуватимуть ліцензування установки зберігання ОСР та генеруючих підприємств для власних потреб;

- [затверджено](#) план розвитку газотранспортної системи України на наступні 10 років з очікуваним обсягом фінансування 42,632 млрд грн (без ПДВ);
- ініційовано розслідування порушень законодавства в діях ТОВ “Юнайтед Енерджі”, ТОВ “Д.Трейдінг”, ТОВ “Південь Енерго Збут”, ТОВ “Трейденерго-ресурс”, ДП “НАЕК “Енергоатом”, АТ “ДТЕК Дніпроенерго”, АТ “ДТЕК Західенерго”, ТОВ “ДТЕК Східенерго” (за даними [ЗМІ](#), мова йде про відновлення розслідування дій учасників ринку електроенергії з 1 січня 2021 року до 10 лютого 2022 року, що спричинило суттєве зниження цін).
- [розширено](#) перелік інформації, яка має надаватися НКРЕКП від постачальників газу на період дії воєнного стану, зокрема, щодо джерел/вартості закупівлі ресурсу, обсягів/вартості реалізації по категоріям споживачів;
- [унормовано](#) створення додаткових областей комерційного обліку електроенергії операторами системи для фіксації обсягів прийому/віддачі/сальдо перетоків на адміністративній межі з тимчасово окупованими територіями;
- [затверджено](#) звіт про результати діяльності НКРЕКП у 2021 році;
- [скориговано](#) вартість послуг постачальників універсальних послуг (ПУП) із забезпечення збільшення частки ВДЕ за січень-грудень 2021 року та [затверджено](#) відповідна вартість послуг на квітень 2022 року;
- [зменшено](#) мінімальне цінове обмеження на ВДР зі 110% до 102% від ціни РДН (без ПДВ);
- перенесено розгляд питання про [встановлення](#) для ОСП та ОСР граничної нижньої межі обов’язкової купівлі електроенергії на РДН з метою компенсації технологічних витрат.

Крім того, 31 травня на пленарному засіданні парламенту, серед іншого, [прийнято](#) закон, який передбачає збільшення видатків загального фонду держбюджету на 287 млрд грн (реєстр. №7413) та закон щодо конвертації у воєнні облигації; коштів, які перебувають на рахунках АРМА (реєстр. №7342). Натомість голова Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев [заявив](#) медіа, що депутати не планують повертати акциз та ПДВ на автомобільне паливо до завершення воєнного стану в країні.

Держенергоефективності спільно з Міністерством енергетики [опрацювали](#) запитальник Секретаріату Енергетичного Співтовариства, на основі якого буде визначено необхідні законодавчі зміни для імплементації пакету “Чиста енергія для всіх європейців” (Clean Energy Package). Нагадаємо, Україна разом із вісьмома іншими країнами-членами Енергетичного Співтовариства має привести національне законодавство у відповідність із низкою актів ЄС, серед яких Директиви 2018/2001 та 2018/2002, Регламент 2018/1999.

Державне бюро розслідувань [повідомило](#) про арешт майна, рахунків та корпоративних прав групи компаній російської “Татнефть”. ДБР підозрює “Татнефть” у фінансуванні дій з метою насильницької зміни та повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, вчинені за попередньою змовою групою осіб. Наразі арештовано 115 об’єктів нерухомого майна: нафтобази, заправні станції, нежитлові будівлі, земельні ділянки та 118 бензовозів і автомобілів. Як зазначається, вартість корпоративних прав підприємств і рухомого

майна сягає 400 мільйонів гривень, після оцінки нерухомого майна сума може зрости до 2 мільярдів. Активи передадуть Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА).

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась виключно з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах. З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).